

Yhtymäkokous

AIKA 29.11.2022 klo 11:00 - 12:01

PAIKKA Sähköinen kokous ja/tai HSL, Opastinsilta 6 A, Helsinki, kh Luottamus

ASIAT

§	Otsikko	Sivu
§ 12	Kokouksen järjestäytyminen ja ääniluettelon vahvistaminen	4
§ 13	Lausunnon antaminen yhtymäkokoukselle tarkastuslautakunnan vuoden 2021 arviointikertomuksen johdosta	6
§ 14	Osavuosikatsaus 2/2022	8
§ 15	Vuoden 2022 talousarvion muuttaminen	10
§ 16	Toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksyminen vuosille 2023-2025	13
§ 17	Eron myöntäminen hallituksen jäsenelle ja uuden hallituksen jäsenen valinta	22
§ 18	Hallituksen varajäsenen vaalikelpoisuuden menetys ja uuden hallituksen varajäsenen valinta	24
§ 19	Sidonnaisuusilmoitukset	27

Päätöksentekijät	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
	Saksanen Sarita	Puheenjohtaja, Helsinki	
	Isotalo Olli	Yhtymäkokousedustaja, Espoo	
	Harju Marianna	Yhtymäkokousedustaja, Kauniainen	
	Rontu Kirsi	Yhtymäkokousedustaja, Kerava	
	Myllyniemi Markus	Yhtymäkokousedustaja, Kirkkonummi	
	Grannas Mikael	Yhtymäkokousedustaja, Sipoo	
	Linnala Marko	Yhtymäkokousedustaja, Siuntio	
	Lindberg Arto	Yhtymäkokousedustaja, Tuusula	
	Westlin Henry	Yhtymäkokousedustaja, Vantaa	
Muut osallistujat	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
	Pajula Matias	Hallituksen puheenjohtaja	
	Sauri Pekka	Hallituksen varapuheenjohtaja	
	Brax Saara	Hallituksen jäsen	
	Halava Heli	Hallituksen jäsen	
	Kauppinen Sirpa	Hallituksen jäsen	
	Kauppila Elina	Hallituksen jäsen	
	Outinen Maria	Hallituksen jäsen	Saapui §:n 13 käsittelyn aikana klo 11.06
	Månsson Björn	Hallituksen jäsen	
	Rokkanen Sakari	Hallituksen jäsen	Saapui §:n 12 käsittelyn aikana klo 11.03
	Nykänen Mika	Toimitusjohtaja	
	Röntynen Antti-Pekka	Pöytäkirjanpitäjä, vt. tulosalueen johtaja	
	Lehto Anu	Hallinnon asiantuntija	
	Hauskamaa Maarit	Taluspäällikkö	

ALLEKIRJOITUKSET

Pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Sarita Saksanen
puheenjohtaja

Antti-Pekka Röntynen
pöytäkirjanpitäjä

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

30.11.2022

Marianna Harju
pöytäkirjantarkastaja

PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVILLÄ

Asetettu yleisesti nähtäville yleisessä tietoverkossa (www.hsl.fi) kuntalain 140 §:ssä säädetyllä tavalla 30.11.2022.

Yhtymäkokous

§ 12

29.11.2022

Kokouksen järjestäytyminen ja ääniluettelon vahvistaminen

Yhtymäkokous 29.11.2022 § 12

Perussopimuksen 11 §:n 2 momentin mukaan yhtymäkokouksessa on jokaisella jäsenkunnalla yksi edustaja, joka käyttää jäsenkunnan äänivaltaa.

Perussopimuksen 13 §:n mukaan yhtymäkokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet yhtymäkokouksen äänivaltaisista jäsenkunnista ja äänistä on edustettuina ja tieto yhtymäkokouksesta on lähetetty jäsenkunnille edellä 1 momentissa määrättyssä ajassa, kuitenkin vähintään yhtä viikkoa ennen yhtymäkokousta.

Hallintosäännön 49 §:n mukaan yhtymäkokouksen avaa asukasluvultaan suurimman kunnan edustaja. Ennen päätösvallan toteamista on kunnan edustajan esitettävä valtakirja tai pöytäkirjanote siitä päätöksestä, jolla hänet on määrätty edustamaan kuntaa, ellei kysymyksessä ole asemavaltuutus. Valtakirja tai pöytäkirjanote otetaan yhtymäkokouksen pöytäkirjan liitteeksi.

Päätösvallan toteamisen jälkeen laaditaan ja vahvistetaan yhtymäkokouksessa suoritettavien äänestysten varalta ääniluettelo, johon merkitään asukaslukujen perusteella määräytyvä äänivaltaisuus, äänimäärä sekä yhtymäkokousedustajan nimi.

Hallintosäännön 47 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastaa yksi pöytäkirjantarkastaja.

Ehdotus

Yhtymäkokous päättää

- a) todeta kuntien valtuuttamat yhtymäkokousedustajat sekä muut kokouksen osanottajat ja todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi;
- b) laatia ja vahvistaa yhtymäkokouksen ääniluettelon;
- c) valita yhtymäkokouksen puheenjohtajan, joka kutsuu pöytäkirjanpitäjän laatimaan pöytäkirjan tästä kokouksesta; sekä
- d) valita pöytäkirjantarkastajan.

Päätös

Yhtymäkokous päätti

- a) todeta kuntien valtuuttamat yhtymäkokousedustajat sekä muut kokouksen osanottajat ja todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi;
- b) laatia ja vahvistaa yhtymäkokouksen ääniluettelon;

Yhtymäkokous

§ 12

29.11.2022

c) valita yhtymäkokouksen puheenjohtajaksi Sarita Saksasen, joka kutsui pöytäkirjanpitäjäksi Antti-Pekka Röntysen laatimaan pöytäkirjan tästä kokouksesta; sekä

d) valita pöytäkirjantarkastajaksi Marianna Harjun.

Liite Ääniluettelo

Hallitus	§ 80	23.08.2022
Yhtymäkokous	§ 13	29.11.2022

Lausunnon antaminen yhtymäkokoukselle tarkastuslautakunnan vuoden 2021 arviointikertomuksen johdosta

13/00.03.01.00/2022 [Arviointikertomus/arviointisuunnitelma 2021]

Hallitus 23.08.2022 § 80

Esittelijä Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Valmistelija Tulosalueen johtaja Ilmari Mäkinen, p. 050 364 8772 ja
talouspäälikkö Maarit Hauskamaa, p. 040 721 7546

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. HSL:ssä hallitus antaa lausunnon arviointikertomuksesta yhtymäkokoukselle.

HSL:n hallintosäännön 24 §:n mukaisesti kuntayhtymän ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Hallintosäännön 31 §:n mukaan tarkastuslautakunta esittää arviointikertomuksessa hallitukselle ja yhtymäkokoukselle ehdotuksen toimenpiteistä, joihin lautakunnan valmistelu ja tilintarkastuskertomus antavat aihetta.

HSL:n yhtymäkokous on 24.5.2022 § 6 merkinnyt tiedoksi vuoden 2021 arviointikertomuksen. Vuotta 2021 koskevassa arviointikertomuksessaan tarkastuslautakunta esitti HSL:n toimintaa koskevia suosituksia, kehittämis ehdotuksia ja havaintoja. Tarkastuslautakunnan arvioinnin kohteena vuonna 2021 olivat koronan vaikutukset, HSL:n strategian ja tuloskortin toteutuminen vuonna 2021, henkilöstö, talousarvion 2021 toteutuminen ja talouden keskeisten tunnuslukujen tulkinta ja seuranta sekä asiakastyytyväisyyskyselyjen johtopäätökset.

Tarkastuslautakunnan suositukset ja kehittämis ehdotukset on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon vuoden 2022 toiminnassa ja ne huomioidaan lopullisen toiminta- ja taloussuunnitelman 2023-2025 laadinnassa.

Hallitus esittää syysyhtymäkokoukselle liitteen mukaisen lausunnon vuoden 2022 aikana tehdyistä toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esitettyjen kehotusten johdosta on ryhdytty.

Ehdotus Hallitus päättää
a) antaa yhtymäkokoukselle liitteen mukaisen lausunnon tarkastuslautakunnan vuotta 2021 koskevan arviointikertomuksen johdosta; sekä
b) ehdottaa yhtymäkokoukselle, että se merkitsee liitteenä esitetyn hallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Hallitus § 80 23.08.2022

Yhtymäkokous § 13 29.11.2022

Liitteet Hallituksen lausunto tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen johdosta
Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2021

Yhtymäkokous 29.11.2022 § 13

Ehdotus Yhtymäkokous päättää merkitä liitteenä esitetyn hallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös Yhtymäkokous päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Liitteet Hallituksen lausunto tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen johdosta
Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2021

Hallitus	§ 106	25.10.2022
Yhtymäkokous	§ 16	29.11.2022

Osavuositarkastus 2/2022

255/02.02.00.00/2022 [Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2025]

Hallitus 04.10.2022 § 94

Esittelijä Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Valmistelijat Johtaja Ilmari Mäkinen, p. 050 364 8772 ja
talouspäälikkö Maarit Hauskamaa, p. 040 721 7546

Vuoden 2022 toinen osavuositarkastus perustuu pääosin kahdeksan kuukauden toteutumatietoihin. Osavuositarkastus sisältää vuositason ennusteen, johon sisältyy erityisesti matkustamisen kehittämisestä ja kustannustason noususta johtuvaa epävarmuutta.

Kuluneen vuoden lipputulosten kehitys on koronan vuoksi romahtaneiden matkustajamäärien hitaan palautumisen vuoksi edelleen epävarmalla pohjalla. Matkustajamäärien ennustetaan jäävän 304,2 milj. nousuun (TA 306 milj. nousua) ja ne jäävät ennusteessa vuoden 2019 tasosta -23,4 %. Lipputulosten arvioidaan kehittyvän hieman talousarviota paremmin ja olevan 309,6 milj. euroa (TA 298,1 milj. euroa). Polttoaineiden ja sähkön hintojen raju nousu on tuonut talouden näkymiin uuden riskitekijän. Ennusteessa yhtymäkokouksen kuntayhtymälle hyväksymä sitova kuluerä "toimintamenot yhteensä" tuleekin ylittymään ja tämän johdosta syksyllä valmistellaan hallitukselle ja edelleen yhtymäkokoukseen talousarvion muutosesitys.

Ennusteessa toimintatuottojen arvioidaan olevan vuositasolla 820,9 milj. euroa, 65,5 milj. euroa (+8,7 %) yli talousarvion. Talousarvion ylittyminen johtuu Traficomien syyskuussa 2022 myöntämästä yhteensä 49,2 milj. euron ylimääräisestä valtion koronatuella ja tuesta nousseisiin liikennöintikustannuksiin, joita ei oltu talousarviossa huomioitu. Myös lipputuloja arvioidaan kertyvän 309,6 milj. euroa eli 11,5 milj. euroa (+3,9 %) talousarviossa arvioitua enemmän. Lipputulot jäävät kuitenkin edelleen 73,5 milj. eurolla vuoden 2019 tasosta (19,2 %). Matkustajamäärien arvioidaan jäävän 304,2 milj. nousuun, kun vuonna 2019 tehtiin vielä 396,9 milj. nousua.

Toimintakulujen arvioidaan kasvavan 745,6 milj. euroon ja ylittävän talousarvio 14,6 milj. eurolla (+2,0 %). Toimintakuluista 71 % on liikennöitsijöille operoinnista maksettavia korvauksia, joiden arvioidaan ylittävän talousarvio 16,3 milj. eurolla (+3,2 %). Liikennöintiä on sopeutettu sopimusten sallimissa puitteissa, ja samalla liikenteen palvelutaso on kuitenkin pyritty säilyttämään. Toisaalta erityisesti polttoaineiden ja muun energian hinnan nopea nousu kasvattaa liikennöinnin kustannuksia merkittävästi. Ennuste bussiliikenteen kustannustason muutokselle on 9,5 %, kun talousarviossa varauduttiin 2,5 % kustannustason kasvuun.

Edellä mainituista valtion tuista ja talousarviota paremmasta lipputuloennusteesta johtuen tilikauden tuloksen arvioidaan olevan 56,9 milj. euroa ylijäämäinen, kun talousarviossa oli varauduttu 6,7 milj. euron ylijäämään. Ylijäämäisellä tuloksella katetaan koronan akuutissa tilanteessa nostetun talousarviolainan lyhennyksiä ja

Hallitus § 106 25.10.2022

Yhtymäkokous § 16 29.11.2022

varaudutaan tulevien vuosien kustannusten nousuun. Alustavassa talousarviosuunnitelmassa HSL:n toimintamenot kasvavat vuonna 2023 reilulla 100 milj. eurolla verrattuna tämän vuoden ennusteeseen. Lainakanta elokuun lopulla on 42,1 milj. euroa. Uutta talousarviolainaa ei ennusteen mukaan tänä vuonna tarvitse nostaa.

Investointimenojen arvioidaan olevan koko vuonna 16,2 milj. euroa. Investointien ennustetaan alittavan talousarvion 10,5 milj. eurolla. Alitus johtuu pääosin lukijalaitehankintojen siirtymisestä tuleville vuodelle.

Ehdotus Hallitus päättää merkitä tiedoksi osavuositarkastuksen 2/2022 ja lähettää sen edelleen yhtymäkokoukselle tiedoksi.

Päätös Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Liitteet Osavuositarkastus 2/2022

Yhtymäkokous 29.11.2022 § 14

Ehdotus Yhtymäkokous päättää merkitä osavuositarkastuksen 2/2022 tiedoksi.

Päätös Yhtymäkokous päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Liitteet Osavuositarkastus 2/2022

Hallitus	§ 106	25.10.2022
Yhtymäkokous	§ 16	29.11.2022

Vuoden 2022 talousarvion muuttaminen

214/02.02.00.00/2021 [Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2022-2024]

Hallitus 25.10.2022 § 104

Esittelijä	Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Valmistelija	Johtaja Ilmari Mäkinen, p. 050 364 8772 ja talouspäälikkö Maarit Hauskamaa, p. 040 721 754

Hyväksyessään kokouksessaan 30.11.2021 § 15 HSL:n vuoden 2022 talousarvion yhtymäkokous päätti, että sitovia määrärahoja talousarviossa ovat toimintamenot ja investointimenot. Lisäksi kuntaosuudet on yhtymäkokouksen päättämä sitova tuloarvio. Talousarvion muuttamisesta päättää yhtymäkokous.

Jäsenkunnat laskuttavat HSL:ltä erillisillä sopimuksilla joukkoliikenteen käyttöön osoitetusta joukkoliikenneinfraomaisuudesta käyttökorvausta. Erillisessä infrasopimuksessa määritellään, että kuntayhtymältä laskutettava ja edelleen HSL:n tuloilla katettava infrakorvaus perustuu HSL:n talousarvioon. Infrasopimuksessa määritellään myös, että mikäli vuoden aikana tulee tietoon huomattavia muutoksia jl-infrakorvauksen suuruuteen, käsitellään muutokset HSL:ssä talousarviomuutoksena. Aikataulu metron liikennöinnin jatkolle Kivenlahteen on tarkentunut ja aloitusajankohdan tarkentumisen myötä tulee myös tarkastaa talousarvio infrakorvausten osalta.

Toimintamenot

Toimintamenot tulevat ylittymään arvion mukaan tänä vuonna yhteensä noin 13,4 milj. eurolla. Ylitys johtuu nopeasti kasvaneista polttoaineiden hinnoista, jotka kasvattavat erityisesti bussiliikenteen operointikustannuksia ennusteen mukaan 18,0 milj. eurolla. Junaliikenteen kalustokorvauksiin liittyvien erien korkokustannusten arvioidaan kasvattavan talousarvioon varattuja kustannuksia noin 1,0 milj. eurolla. Toisaalta infrakorvausten tarkastaminen alentaa toimintamenoja 5,6 milj. eurolla.

Yhtymäkokous on hyväksynyt sitovaksi menoarvioksi tälle vuodelle yhteensä 731,0 milj. euroa ja tämä ehdotetaan nostettavaksi 745,0 milj. euroon.

Infrakustannukset

Joukkoliikenneinfraa koskevien sopimusten lähtökohtana on, että HSL maksaa uudesta infrasta seuraavan täyden kuukauden alusta alkaen siitä kun uusi infra on otettu käyttöön. Metrojunat alkavat liikennöidä Espoossa Kivenlahteen 3.12.2022. Espoo voi siten laskuttaa metron jatkeen osan infrakorvauksia HSL:ltä tammikuusta 2023 alkaen. Talousarviossa oli varauduttu maksamaan infrakorvauksia jo loppuvuoden 2022 osalta.

Hallitus	§ 106	25.10.2022
Yhtymäkokous	§ 16	29.11.2022

HSL:n talousarvio sisältää Espoolle maksettavaa infrakorvausta metron jatkeen käytöstä 5,548 euroa ja käyttöönoton yhteydessä käyttöönotettavan Espoonlahden bussiliikenteen terminaalin kustannuksia yhteensä 0,089 euroa eli yhteensä 5,637 milj. euroa korvauksia, joita ei vuodelta 2022 vielä voida maksaa. Espoo ei ole laskuttanut näitä käyttökorvauksia vuoden 2022 aikana.

Ehdotus

Hallitus päättää ehdottaa yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous päättää

a) korottaa vuoden 2022 talousarvion sitovat toimintamenot 745 miljoonaan euroon aiemman 731 miljoonan euron sijaan; sekä

b) muuttaa HSL:n infrakorvauksiin varattua talousarviota Espoolle maksettavien infrakorvausten osalta niin, että Espoolle maksettavat infrakorvaukset vuonna 2022 ovat yhteensä 51,113 milj. euroa aiemmin talousarviossa varatun 56,750 milj. euron sijaan.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Yhtymäkokous 29.11.2022 § 15

Ehdotus

Yhtymäkokous päättää

a) korottaa vuoden 2022 talousarvion sitovat toimintamenot 745 miljoonaan euroon aiemman 731 miljoonan euron sijaan; sekä

b) muuttaa HSL:n infrakorvauksiin varattua talousarviota Espoolle maksettavien infrakorvausten osalta niin, että Espoolle maksettavat infrakorvaukset vuonna 2022 ovat yhteensä 51,113 miljoonaa euroa aiemmin talousarviossa varatun 56,750 miljoonan euron sijaan.

Käsittely

Käsittelyn aikana Kirkkonummen yhtymäkokousedustaja Myllyniemi ehdotti asian pöydällepanoa. Siuntion yhtymäkokousedustaja Linnala kannatti Kirkkonummen yhtymäkokousedustajan ehdotusta. Koska oli tehty kannatettu pöydällepanoehdotus, suoritettiin äänestys. Äänestystavaksi päätettiin nimenhuutoäänestys. Ne jotka kannattivat asian käsittelyn jatkamista äänestivät JAA, ja ne jotka kannattivat asian pöydällepanoa, äänestivät EI. Suoritettuna äänestyksessä JAA-äänien osuus oli 90,13 (Espoo, Helsinki, Sipoo, Vantaa) ja EI-äänien osuus oli 9,87 (Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Siuntio, Tuusula). Puheenjohtaja totesi asian käsittelyn jatkamisen voittaneen suoritettua äänestyksen ja yhtymäkokous jatkoi asian käsittelyä päätöksen mukaisesti.

Käsittelyn aikana Helsingin yhtymäkokousedustaja Saksanen ehdotti, että yhtymäkokous päättää muuttaa vuoden 2022 talousarviota kuntaosuuksien osalta siten, että Helsingin kaupungin kuntaosuus on 216 500 000 euroa aiemmin talousarvion yhteydessä päätetyn 224 500 000 euron sijaan. Vantaan yhtymäkokousedustaja Westlin kannatti Helsingin yhtymäkokousedustajan ehdotusta,

Hallitus	§ 106	25.10.2022
Yhtymäkokous	§ 16	29.11.2022

sillä varauksella ettei päätös vaaranna HSL:n maksukykyä. Koska oli tehty kannatettu hallituksen ehdotuksesta poikkeava ehdotus, suoritettiin äänestys. Äänestystavaksi päätettiin nimenhuutoäänestys. Ne, jotka kannattivat hallituksen ehdotusta äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Helsingin yhtymäkokousedustajan ehdotusta, äänestivät EI. Suoritettussa äänestyksessä JAA-äänten osuus oli 33,32 (Espoo, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Sipoo, Siuntio, Tuusula) ja EI-äänten osuus oli 66,68 (Helsinki, Vantaa). Puheenjohtaja totesi Helsingin yhtymäkokousedustajan ehdotuksen voittaneen suoritettua äänestyksen. Vuoden 2022 talousarvion sitova erä, kuntaosuudet muutetaan päätöstä vastaavaksi.

Päätös

Yhtymäkokous päätti

a) korottaa vuoden 2022 talousarvion sitovat toimintamenot 745 miljoonaan euroon aiemman 731 miljoonan euron sijaan;

b) muuttaa HSL:n infrakorvauksiin varattua talousarviota Espoolle maksettavien infrakorvausten osalta niin, että Espoolle maksettavat infrakorvaukset vuonna 2022 ovat yhteensä 51,113 miljoonaa euroa aiemmin talousarviossa varatun 56,750 miljoonan euron sijaan;

c) muuttaa vuoden 2022 talousarviota kuntaosuuksien osalta siten, että Helsingin kaupungin kuntaosuus on 216 500 000 euroa aiemmin talousarvion yhteydessä päätetyn 224 500 000 euron sijaan; sekä

d) muuttaa vuoden 2022 talousarvion sitovaa erää kuntaosuudet 427,781 milj. euroon aiemman 435,781 milj. euron sijaan.

Hallitus	§ 106	25.10.2022
Yhtymäkokous	§ 16	29.11.2022

Toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksyminen vuosille 2023-2025

255/02.02.00.00/2022 [Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2025]

Hallitus 25.10.2022 § 106

Esittelijä
Valmistelija

Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Johtaja Ilmari Mäkinen, p. 050 364 8772 ja
talouspäällikkö Maarit Hauskamaa, p. 040 721 7546

HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittu kolmeksi vuodeksi, joista ensimmäinen on talousarviovuosi. Kuntayhtymän perussopimuksen 11 §:n mukaan talousarviosta ja -suunnitelmasta tulee päättää viimeistään marraskuun loppuun mennessä pidettävässä yhtymäkokouksessa. Talousarvioehdotuksesta on perussopimuksen 23 §:n mukaan pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen.

Talousarvion ja -suunnitelman perusteena ovat:

- HSL:n strategia,
- voimassa oleva TTS 2022-2024,
- vuoden 2021 tilinpäätöstiedot ja saatavissa olevat toteutuma- ja ennustetiedot vuodelta 2022 sekä
- hyväksytty liikennöintisuunnitelma 2022-2023 ja pidemmän aikavälin suunnitelmat.

Keskeisiä linjauksia toiminta- ja taloussuunnitelmakauden suunnittelussa on matkustajamäärien saaminen takaisin kasvu-uralle, joukkoliikenteen positiivisen menestystarinan jatkumisen varmistaminen sekä seudun paremman ja puhtaamman tulevaisuuden rakentaminen yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Haemme kasvua asiakasymmärryksellä ja palvelumme kohdennetaan asiakastarpeiden perusteella. Parannamme kustannustehokkuutta ja tuottavuutta hyödyntämällä dataa, automaatiota ja tekoälyä. Toiminta- ja taloussuunnitelma sisältää keskeisiä toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi ja pitkän tähtäimen tuottavuuden parantamiseksi.

Toiminta- ja taloussuunnitelman keskeiset toimenpiteet on johdettu strategian keskeisistä menestystekijöistä, joita ovat:

1. Kasvu asiakasymmärryksellä
2. Sujuvat matkaketjut
3. Tieto ja osaaminen

Taloussuunnitelma

a) Toimintatulot

Hallitus	§ 106	25.10.2022
Yhtymäkokous	§ 16	29.11.2022

HSL:n toimintatulot vuonna 2023 ovat yhteensä 869,9 milj. euroa. Kasvua edellisvuoden ennusteeseen verrattuna on 49,0 milj. euroa (6,0 %). Toimintatulojen arvioidaan olevan 901,1 milj. euroa vuonna 2024 ja 911,6 milj. euroa vuonna 2025.

Lipputulot

Lipputuloarviot perustuvat vuoden 2022 talousarvioon ja kahdeksan kuukauden toteutuman perusteella tehtyyn lipputuloennusteeseen vuodelle 2022 sekä vuodelle 2023 esitettyihin hinnanmuutoksiin, hintajoustoon ja matkustajamääräennusteisiin. Matkustajamäärien arvioidaan jäävän -12 % alle vuoden 2019 tason vuonna 2023, -8 % vuonna 2024 ja vielä vuonna 2025 matkustajamäärien arvioidaan jäävän -7 % alle koronaa edeltävän tason. TTS-esityksessä taloussuunnitelman tavoitteisiin pyritään pääsemään tuottavuusohjelmassa määritellyillä toimenpiteillä, joilla strategian tavoitteet pyritään saavuttamaan strategiakauden loppuun mennessä.

Vuonna 2023 on tavoitteena kerätä lipputuloja yhteensä 381,0 milj. euroa. Vuoden 2022 ennusteeseen verrattuna lipputulot arvioidaan kasvavan 23,0 %. Lipputulot muodostavat 43,8 % HSL:n toimintatuloista vuonna 2023. Lipputulot arvioidaan olevan 397,6 milj. euroa vuonna 2024 ja 403,4 milj. euroa vuonna 2025.

Kuntaosuudet ja alijäämän kattaminen

Ne menot, joita ei voida kattaa lipputuloilla tai muilla tuloilla, jäsenkunnat maksavat HSL:lle kuntaosuuksina. Kuntaosuudet jaetaan jäsenkunnille perussopimuksessa sovittujen periaatteiden mukaisesti.

Kuntaosuudet ovat talousarviossa 2023 yhteensä 467,3 milj. euroa ja kuntaosuudet muodostavat 53,7 % HSL:n toimintatuloista. Kuntaosuudet vuosina 2024 ja 2025 ovat 481,3 milj. euroa ja 486,2 milj. euroa.

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2023-2025 on laadittu siten, että osavuosisiksausennusteen 2/2022 mukainen ylijäämäkertymä, yhteensä 65,2 milj. euroa, huomioidaan jäsenkuntien maksamissa kuntaosuuksissa TTS-kaudella siten, että kolmasosa huomioidaan vuoden 2023 kuntaosuuksia vähentävänä eränä ja kolmasosa vuosina 2024 ja 2025. Yksi kolmasosa jätetään epävarman taloustilanteen vuoksi toistaiseksi käyttämättä ja helpottamaan TTS-vuosien kustannuspaineita. Tulevia vuosia leimaa epävarmuus kustannusten kasvaessa ja matkustajamäärien palautumisen osalta.

Valtion tuet

Valtion suurten kaupunkien joukkoliikennetuen vuosittaiseksi määräksi on arvioitu 4,9 milj. euroa vuosina 2023-2025. Ilmastoperusteista tukea arvioidaan saatavan vuosittain 7,1 milj. euroa. Muita tukia ja avustuksia arvioidaan saatavan vuosittain 0,2-0,7 milj. euroa.

Tarkastusmaksutuloja arvioidaan vuonna 2023 kertyvän 4,0 milj. euroa, joista kirjataan luottotappiota ja luottotappiovarauksia yhteensä noin 1,5 milj. euroa. Tarkastusmaksun määrä voi olla 40 kertaa alin yleinen kertalipun hinta. Tarkastusmaksu on ollut vuodesta 2007 alkaen 80 euroa. HSL on esittänyt liikenne- ja viestintäministeriölle tarkastusmaksua korotettavaksi 100 euroon. TTS-suunnitelmassa tulot on kuitenkin arvioitu voimassaolevan tarkastusmaksun määrän

Hallitus	§ 106	25.10.2022
Yhtymäkokous	§ 16	29.11.2022

perusteella, koska ministeriö ei talousarvioehdotuksen hyväksyntään mennessä ole ottanut kantaa HSL:n esitykseen.

Vuokratuloja liikennöitsijöiltä laskutettavista taukotiloista ja toimitilojen ulosvuokrauksesta arvioidaan saatavan 3,1 milj. euroa vuonna 2023.

b) Toimintamenot

HSL:n toimintamenot vuonna 2023 ovat yhteensä 875,7 milj. euroa. Toimintamenot kasvavat vuoden 2022 ennusteesta 130,0 milj. euroa (17,4 %). Vuonna 2024 toimintamenojen arvioidaan olevat 894,7 milj. euroa ja 903,5 milj. euroa vuonna 2025.

Henkilöstömenot vuonna 2023 ovat 24,9 milj. euroa, joka on 2,8 % kaikista toimintamenoista. Henkilöstökustannukset kasvavat 0,8 milj. euroa (3,1 %) vuoden 2022 ennusteeseen verrattuna. Henkilöstömenoissa on varauduttu noin 400 henkilön työpanokseen. Menot eivät sisällä varausta mahdollisten tulos- tai kannustepalkkioiden maksamiseen.

Palveluiden ostot

Palveluiden ostomenot vuonna 2023 ovat yhteensä 841,4 milj. euroa, 96,1 % HSL:n toimintamenoista. Palvelujen ostomenot kasvavat 128,7 milj. euroa (18,1 %) vuoden 2022 ennusteesta. Palveluiden ostoon käytetään vuonna 2024 yhteensä 859,8 milj. euroa ja 868,0 milj. euroa vuonna 2025.

Joukkoliikenteen operointikustannukset

Joukkoliikenteen operointikustannukset ovat vuonna 2023 yhteensä 596,0 milj. euroa, joka on 68,1 % HSL:n toimintamenoista. Operointikustannukset ovat 606,3 milj. euroa vuonna 2024 ja 613,9 milj. euroa vuonna 2025. Suunnitelmavuosien 2024-2025 kustannukset on laskettu vuoden 2023 kustannustasossa.

Bussiliikenteen kustannusten arvioidaan olevan 360,3 milj. euroa vuonna 2023. Kustannustaso on kasvanut merkittävästi vuodesta 2021 alkaen. Kustannustason kasvun arvioidaan olevan maltillisempaa loppuvuonna 2022, mutta koko vuoden vaikutuksen arvioidaan olevan 8,4 % ja edelleen vuonna 2023 noin 4,1 %. Kustannustasoon kasvuun vaikuttaa pääasiassa polttoaineiden hintojen nousu. Bussiliikenteen kustannukset sisältävät 2,0 milj. euron varauksen ympäristöbonukseen. Kuntaosuuksissa bussiliikenteen operointikustannuksiin sisältyy lisäksi sähköbussien hankinnan nettokustannuksia 0,1 milj. euroa ja Ojangan bussivarikon vuokrakustannuksia 1,2 milj. euroa. Vuonna 2024 kustannuksiksi arvioidaan 355,6 milj. euroa ja 357,8 milj. euroa vuonna 2025. Bussiliikenteen operointikustannusten talousarvio vuodelle 2023 sisältää varauksia työmaiden ja poikkeusjärjestelyiden järjestämiseksi 7,7 milj. euroa. Lisäksi korvauksiin sisältyy uusia luotettavuuskorvauksia ja korvauksia liikennöitsijöille maksettavasta matkustajalaskennasta yhteensä 2,7 milj. euroa.

Metrolilikenteen kustannusten arvioidaan olevan 64,7 milj. euroa vuonna 2023. Metrolilikenteessä suoritteiden yksikköhintoihin vaikuttavan kustannustason keskimääräiseksi muutokseksi on arvioitu vuonna 2022 12,1 % ja vuonna 2023 22,6 %. Kustannustason kasvuun vaikuttaa pääasiassa käyttöenergian hinta. Vuonna

Hallitus	§ 106	25.10.2022
Yhtymäkokous	§ 16	29.11.2022

2024 kustannuksiksi arvioidaan 60,9 milj. euroa ja 60,9 milj. euroa vuonna 2025. Suunnitelmakauden ennusteissa on varauduttu siihen, että HSL korvaa uuden Sammalvuoren varikon ylläpito- ja pääomakustannukset. Suunnitelmakaudella kaluston pääomakorvaukset kasvavat uusien M300-junien ja peruskorjaushankkeiden myötä.

Raitioliikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2023 olevan 61,9 milj. euroa. Raitioliikenteessä suoritteiden yksikköhintoihin vaikuttavan kustannustason keskimääräiseksi muutokseksi on arvioitu vuonna 2022 noin 5,1 % ja vuonna 2023 9,6 %. Kustannuksiksi arvioidaan 67,9 milj. euroa vuonna 2024 ja 67,9 milj. euroa vuonna 2025. Vuoden 2024 aikana varaudutaan vanhojen varikoiden lisäksi korvaaman jatkossa uuden Ruskeasuon varikon vuokrat.

Pikaraitioliikenne: Suunnitelmakaudella varaudutaan pikaraitiolinjan 550 liikenteen aloittamiseen. Vuonna 2023 varaudutaan maksamaan 9,7 milj. euroa liikenteen käynnistyskorvauksia ja vuokria uudesta Roihupellon varikosta.

Lauttaliikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2023 olevan 4,2 milj. euroa, vuonna 2024 4,5 milj. euroa ja vuonna 2025 4,6 milj. euroa.

Junaliikenteen kustannusten arvioidaan olevan vuonna 2023 yhteensä 95,2 milj. euroa. Summa sisältää Junakalustoyhtiön vuokrat Sm5-kalustosta ja korvaukset lippuyhteistyöstä. Kuntaosuuksissa junaliikenteen operointikustannuksiin sisältyy lisäksi Pasilan aseman vuokrakuluja 0,8 milj. euroa. Vuonna 2024 junaliikenteen kustannuksiksi arvioidaan 99,6 milj. euroa sekä 104,8 milj. euroa vuonna 2025.

Muut palvelujen ostomenot

Muuhun kuin liikennöitsijöille maksettaviin liikennöintikorvauksiin ja infrapalvelujen ostoihin käytetään 44,7 milj. euroa vuonna 2023. Muihin palvelujen ostoon käytetään 41,7 milj. euroa vuonna 2024 ja 42,5 milj. euroa vuonna 2025.

IT-käyttöpalveluiden kustannukset (27,6 milj. euroa vuonna 2023) sisältävät lippu- ja informaatiojärjestelmien ohjelmistojen ja laitteiden käyttöpalveluiden sopimusmaksut, kapasiteettipalvelut ja muut vuosittaiset käyttökustannukset. IT-käyttöpalveluiden kustannusten ennakoidaan laskevan TTS-kaudella kun LMJ:n kanssa yhteistyössä tehtävä lipputilihanke valmistuu ja lippujärjestelmää uusitaan.

Ulkopuolelta ostettavia asiantuntijapalveluita käytetään omaa osaamista täydentämään silloin, kun se on strategisesti ja taloudellisesti järkevää. Vuonna 2023 ulkopuolisiin asiantuntijapalveluihin arvioidaan käytettävän 5,0 milj. euroa. Asiantuntijapalveluita käytetään mm. joukkoliikenteen järjestämiseen liittyviin palveluihin, kuten sähköbussien ja vähäpäästöisen liikenteen edistämiseen liittyviin konsultointipalveluihin, asiakaskokemuksen ja palvelumuotoilun kehittämiseen sekä MAL-jatkotoihin ja muihin liikennejärjestelmän kehittämiseen ja tutkimiseen liittyviin palveluihin.

Joukkoliikenteen infrakorvaukset

HSL:n ja jäsenkuntien välisissä infrasopimuksissa on sovittu joukkoliikenteen infrakorvauksen laskutusperiaatteista. Sopimuksen mukaan kullekin kaupungille

Hallitus	§ 106	25.10.2022
Yhtymäkokous	§ 16	29.11.2022

maksettavan joukkoliikenteen infrakorvauksen määrä vahvistetaan HSL:n talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Vuonna 2023 infrakuluja arvioidaan maksettavan yhteensä 200,7 milj. euroa, vuonna 2024 yhteensä 211,8 milj. euroa ja 211,6 milj. euroa vuonna 2025. Vuoden 2023 infrakulut sisältävät laskutuksen Helsingiltä 88,8 milj. euroa, Espoolta 97,2 milj. euroa, Vantaalta 12,3 milj. euroa, Kirkkonummelta 0,4 milj. euroa ja HSL:n suoraan hankkiman sähköbussien latausinfra 2,0 milj. euroa. Vuonna 2023 infrakorvaukset kasvavat Länsimetron laajentumisen ja Raide-Jokerin käyttöönottoon myötä.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin on vuodelle 2023 varattu 0,9 milj. euroa. Vuoden 2024 ja 2025 varaus on myös 0,9 milj. euroa molempina vuosina.

Vuokramenot vuonna 2023 ovat 5,1 milj. euroa. Vuokramenot sisältävät HSL:n toimitilojen vuokra- ja vastikekustannusten lisäksi kuljettajien sosiaalityö- ja Ojangan varikosta maksettavia vuokria. Vuoden 2024-2025 varaus vuokriin on 5,2-5,3 milj. euroa.

Muut menot vuonna 2023 ovat 3,4 milj. euroa. Vuodelle 2024 muihin menoihin varataan yhteensä 3,6 milj. euroa ja vuodelle 2025 3,6 milj. euroa. Muihin menoihin kirjataan mm. tarkastusmaksujen luottotappiot ja luottotappiovaraukset sekä HSL:n myyntikanavien maksuvälineprovisiot, joiden kustannukset kasvavat lipputulojen kasvaessa ja kun myyntiä siirtyy HSL:n omiin digitaalisiin kanaviin.

Toimintakatteen vuonna 2023 arvioidaan olevan 5,7 milj. euroa alijäämäinen.

Rahoitustuotot ja -kulut

HSL rahoittaa investointinsa tarvittaessa lainanotolla rahoituslaitoksilta. HSL:n lainakanta vuoden 2022 lopussa on ennusteen mukaan 39,5 milj. euroa.

Talousarvioesitys ei sisällä uuden lainan nostovaltuutusta. Epävarman talouskehityksen ja kustannusten nousun johdosta tulevan vuoden aikana tehdään tarvittaessa erikseen päätösesitys lainan nostovaltuutuksesta.

Perussopimuksen mukaan peruspääomalle maksetaan vuosittaista korkoa, jonka suuruudesta päättää yhtymäkokous. Pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajien hyväksymien omistajaohjauksen tavoitteiden mukaisesti kuntayhtymän talousarviovalmistelussa otetaan huomioon peruspääomalle maksettava 1,5 %:n korvaus.

Yhtymäkokous on myös aiemmin päättänyt maksaa jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta ylijäämästä tai laskuttaa korkoa kuntakohtaisesta alijäämästä. Korkona on käytetty tilinpäätösvoiton ensimmäisen päivän 12 kuukauden euribor-korkoa. Epävarmassa rahoitustilanteessa esitetään yhtymäkokoukselle, että näitä koron maksuja ei sisällytetä talousarvioon vuodelle 2023.

Vuosikate rahoituserien jälkeen on 5,8 milj. euroa alijäämäinen, ja se ei riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja.

Hallitus	§ 106	25.10.2022
Yhtymäkokous	§ 16	29.11.2022

Suunnitelmapoistot ovat taloussuunnitelmassa yhteensä 16,0 milj. euroa vuonna 2023, 17,1 milj. euroa vuonna 2024 ja 18,8 milj. euroa vuonna 2025.

Tilikauden 2023 alijäämäksi arvioidaan 21,7 milj. euroa, ja se katetaan edellisinä vuosina kertyneestä ylijäämästä.

Investoinnit

HSL:n investointimenot ovat 23,4 milj. euroa vuonna 2023, 11,4 milj. euroa vuonna 2024 ja 16,7 milj. euroa vuonna 2025. Vuoden 2023 investoinneissa painottuvat uusien lukijalaitteiden hankinta, joka mahdollistaa mm. lähimaksamisen kehittämisen sekä lipputilihankkeen kehittäminen.

Tuottavuusohjelma

Toiminta- ja taloussuunnitelma sisältää HSL:n tuottavuusohjelman. Tuottavuusohjelmassa etsittiin keinoja, joilla tuottavuutta parannetaan pidemmällä tähtäimellä, pysyviä, rakenteellisia uudistuksia toteuttamalla.

HSL:n hallituksen linjauksen mukaisesti tuottavuuden kehittämisellä ei haettu automaattisesti vain liikenteen kustannusten karsimista tai palvelutason heikennyksiä. Tuottavuutta voidaan parantaa myös panostuksilla tärkeiksi havaittuihin hankkeisiin tai kohteisiin. Tuottavuuden parantamisella haettiin laajemmin esimerkiksi priorisointia, tuottavuutta parantavia toimenpiteitä nykyisillä resursseilla ja myös kokonaan uusia avauksia.

Tuottavuusohjelmassa tunnistettuja toimenpiteitä on sisällytetty TTS-vuosien talouslaskelmiin ja toimenpiteitä sisällytetään operatiivisen toiminnan suunnitteluun. Tuottavuusohjelmassa identifioitiin reilut 30 toimenpide-esitystä, jotka tukevat talouden tasapainottamista joko lipputulaja ja muita tuloja kasvattamalla tai operointi-/muuta kustannuksia hillitsemällä. Keskeisimmät lipputulojen kasvattamiseen liittyvät toimenpide-ehdotukset liittyivät lipputuotteisiin ja lippujen hinnoitteluun. Uusien lipputuotteiden lisäksi esille nousi myös nykyisiin lippuihin liittyviä toimenpiteitä. Yritysmyyntin kasvattaminen, markkinoinnin tuottavuuden vahvistaminen sekä liputta matkustamisen vähentäminen nähtiin myös mahdollisuuksina tukea lipputulojen kasvattamista. Tuottavuusohjelman toimenpiteet vaikutuksineen esitellään tarkemmin yhtymäkokouksessa. Tuottavuusohjelman lisäksi on sisäisessä toiminnassa ja toiminnan suunnittelussa kiinnitetty yhä erityistä huomiota kustannustietoisuuteen ja kustannustehokkuuteen sekä kustannusten hallitsemiseen kuntayhtymän yleiskustannuksissa.

Ehdotus

Hallitus päättää ehdottaa yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous päättää

a) hyväksyä talousarvion vuodelle 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2024-2025 liitteen mukaisena;

b) hyväksyä sitovat määrärahat ja tuloarviot vuodelle 2023 seuraavasti:

Toimintamenot 876 000 000 euroa

Investointimenot 23 387 000 euroa

Kuntaosuudet 467 307 000 euroa;

Hallitus	§ 106	25.10.2022
Yhtymäkokous	§ 16	29.11.2022

c) että vuonna 2023 HSL ei maksa jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta ylijäämästä tai laskuta korkoa kuntakohtaisesta alijäämästä. Mikäli yhtymäkokous päättää maksaa korkoa, koron määräytymisperuste on tilinpäätösvuoden 2023 ensimmäisen ja viimeisen päivän yli/alijäämän keskiarvo ja korkona käytetään tilinpäätösvuoden ensimmäisen päivän 12 kuukauden euribor-korkoa;

d) että vuonna 2023 HSL maksaa jäsenkunnille kuntakohtaisesta peruspääomaosuudesta PKS-omistajaohjauksen tavoitteiden mukaisesti 1,5 %:n korvauksen; sekä

e) merkitä tiedoksi tuottavuusohjelman toimenpiteet ja vaikutukset.

Käsittely

Asia käsiteltiin ennen asiakohtaa 105.

Jäsen Sirpa Kauppinen saapui asian käsittelyn aikana klo 9.13 ennen päätöksentekoa.

Käsittelyn aikana jäsen Elina Kauppila teki esittelijän ehdotuksesta poikkeavan ehdotuksen, joka kuului seuraavasti: "Lipputulot: Muutetaan lipputulotavoite seuraavasti: Vuonna 2023 on tavoitteena kerätä lipputuloja yhteensä 366,6 milj. euroa. Kuntaosuudet ja alijäämän kattaminen: Ne menot, joita ei voida kattaa lipputuloilla tai muilla tuloilla, jäsenkunnat maksavat HSL:lle kuntaosuuksina. Kuntaosuudet jaetaan jäsenkunnille perussopimuksessa sovittujen periaatteiden mukaisesti". Ehdotus raukesi kannattamattomana. Jäsen Kauppila jätti päätökseen eriävän mielipiteen.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen.

Liitteet

Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2025
Tuottavuusohjelman toimenpiteet ja vaikutukset

Yhtymäkokous 29.11.2022 § 16

Ehdotus

Yhtymäkokous päättää

a) hyväksyä talousarvion vuodelle 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2024-2025 liitteen mukaisena;

b) hyväksyä sitovat määrärahat ja tuloarviot vuodelle 2023 seuraavasti:
Toimintamenot 876 000 000 euroa
Investointimenot 23 387 000 euroa
Kuntaosuudet 467 307 000 euroa;

c) että vuonna 2023 HSL ei maksa jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta ylijäämästä tai laskuta korkoa kuntakohtaisesta alijäämästä. Mikäli yhtymäkokous päättää maksaa korkoa, koron määräytymisperuste on tilinpäätösvuoden 2023 ensimmäisen ja

Hallitus	§ 106	25.10.2022
Yhtymäkokous	§ 16	29.11.2022

viimeisen päivän yli/alijäämän keskiarvo ja korkona käytetään tilinpäätösvuoden ensimmäisen päivän 12 kuukauden euribor-korkoa;

d) että vuonna 2023 HSL maksaa jäsenkunnille kuntakohtaisesta peruspääomaosuudesta PKS-omistajaohjauksen tavoitteiden mukaisesti 1,5 %:n korvauksen; sekä

e) merkitä tiedoksi tuottavuusohjelman toimenpiteet ja vaikutukset.

Käsittely

Käsittelyn aikana Helsingin yhtymäkokousedustaja Saksanen teki hallituksen ehdotuksesta poikkeavan ehdotuksen, joka kuului seuraavasti: yhtymäkokous päättää muuttaa vuoden 2023 talousarvioesitystä kuntaosuuksien osalta siten, että Helsingin kaupungin kuntaosuus on 232 159 000 euroa aiemmin talousarviossa esitetyn 233 543 000 euron sijaan. Helsingin yhtymäkokousedustajan ehdotus raukesi kannattamattomana.

Helsingin yhtymäkokousedustaja Saksanen ehdotti lisäksi, että yhtymäkokous:

- kehottaa kuntayhtymän hallitusta jatkamaan toiminnan kehittämistä ja tuottavuuden parantamista tiiviissä yhteistyössä kuntien kanssa sekä esittämään konkreettisia keinoja omistajaohjaustavoitteisiin pääsemiseksi.
- kehottaa tuottavuuden parantamiseksi kuntayhtymää arvioimaan kriittisesti ydintehtävänsä ulkopuolisia toimintojaan
- tuottavuusohjelman toimenpide-esitysten jatkovalmisteluun tulee ottaa mukaan kuntien asiantuntijat ja että tuottavuusohjelman toimenpiteitä tulee toteuttaa tiiviissä yhteistyössä jäsenkuntien kanssa.

Lisäksi Helsingin yhtymäkokousedustaja ehdotti, että yhtymäkokous kehottaa kuntayhtymän hallitusta ottamaan talous- ja toimintasuunnitelman valmistelussa sekä muussa kuntayhtymän toiminnassa huomioon kuntayhtymälle asetetut omistajaohjauksen tavoitteet, kuten perussopimuksen mukaisen subventiotason ja joukkoliikenteen toimivuuden parantamisen. Vantaan ja Espoon yhtymäkokousedustajat kannattivat ehdotusta.

Vantaan yhtymäkokousedustaja Westlin ehdotti seuraavaa yhtymäkokouksen antamaa ohjausta kuntayhtymän hallitukselle:

- pyytää kuntayhtymää jatkamaan toimintansa sopeuttamista ja toteuttamaan tuottavuusohjelmaansa siten, että subventioaste laskee mahdollisimman pian enintään 50 %:n tasoon;
- edellyttää HSL:ää seuraamaan asiakaspalautetta ja tekemään tarvittavat korjaustoimenpiteet, joilla ratkaistaan Vantaan ongelmallisimpien kohtien liikennöinti. Monilla Vantaan asuinalueilla yhteydet ovat merkittävästi heikentyneet. Espoon yhtymäkokousedustajat kannatti ehdotusta.

Espoon yhtymäkokousedustaja Isotalo ehdotti, että yhtymäkokous kehottaa hallitusta huomioimaan toiminnassaan Espoon toiminta- ja taloussuunnitelmasta antamassaan lausunnossa esittämät seuraavat huomiot:

- HSL:n on jatkettava toimintansa kehittämistä yhteistyössä jäsenkuntien kanssa ja esiteltävä keinovalikoimaa omistajaohjaustavoitteisiin, kuten pitkällä tähtäimellä 50 %:n kuntakohtaiseen subventio-osuuteen, pääsemiseksi;
- HSL:n talouden tasapainottamisen ensisijainen keino olisi matkustajamäärien kasvattaminen;

Hallitus	§ 106	25.10.2022
Yhtymäkokous	§ 16	29.11.2022

- HSL:n tuottavuusohjelman toimenpide-ehdotusten toteuttamiskelpoisuutta tulee arvioida yhteistyössä jäsenkuntien kanssa;
- HSL:n tulee jatkossakin olla aktiivinen jäsenkuntiensa edunvalvoja suhteessa valtioon, jotta joukkoliikennetukia ohjattaisiin sinne, missä joukkoliikenteellä on hyvät edellytykset.

Lisäksi Espoon yhtymäkokousedustaja totesi, että Espoo haluaa, että HSL edistää sitä, että ruuhka-aikoina $\frac{3}{4}$ metrolinjoista jatkaa Kivenlahteen aiemman kannan mukaisesti. Vantaan ja Kirkkonummen yhtymäkokousedustajat kannattivat ehdotusta.

Yhtymäkokous totesi, että yllämainitut kannatetut ehdotukset kirjataan pöytäkirjaan ja ne toimivat ohjauksena kuntayhtymän hallitukselle.

Lisäksi yhtymäkokous päätti tehdä teknisen korjauksen päätösehdotuksen kohtaan c. Korjaus on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Yhtymäkokous päätti

a) hyväksyä talousarvion vuodelle 2023 sekä toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2024-2025 liitteen mukaisena;

b) hyväksyä sitovat määrärahat ja tuloarviot vuodelle 2023 seuraavasti:
Toimintamenot 876 000 000 euroa
Investointimenot 23 387 000 euroa
Kuntaosuudet 467 307 000 euroa;

c) että vuonna 2023 HSL ei maksa jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta ylijäämästä tai laskuta korkoa kuntakohtaisesta alijäämästä;

d) että vuonna 2023 HSL maksaa jäsenkunnille kuntakohtaisesta peruspääomaosuudesta PKS-omistajaohjauksen tavoitteiden mukaisesti 1,5 %:n korvauksen; sekä

e) merkitä tiedoksi tuottavuusohjelman toimenpiteet ja vaikutukset.

Lisäksi yhtymäkokous päätti käsittelyosassa esitetyn mukaisesti ohjeistaa kuntayhtymän hallitusta.

Liitteet

Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2025
Tuottavuusohjelman toimenpiteet ja vaikutukset
Kauppilan eriävä mielipide 25.10.2022

Yhtymäkokous

§ 19

29.11.2022

Eron myöntäminen hallituksen jäsenelle ja uuden hallituksen jäsenen valinta

215/00.00.01/2021 [Hallituksen ja tarkastuslautakunnan kokoonpano vuosina 2021-2025]

Hallitus 23.08.2022 § 81

Esittelijä
ValmistelijaToimitusjohtaja Mika Nykänen
Yksikön päällikkö Antti-Pekka Röntynen, p. 040 827 1158

Hallituksen jäsen Tuulia Pitkänen on pyytänyt 4.8.2022 saapuneella kirjeellä eroa HSL:n hallituksen jäsenen tehtävästä.

Eroaminen luottamustehtävästä

Kuntalain 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Vakiintuneen tulkintakäytännön syyn mukaan pätevyyden arviointi kuuluu sille toimielimelle, jonka valittava luottamushenkilö on. Hallituksen valitsee ja siten myös eron jäsenille ja varajäsenille myöntää kuntalain 60 §:n mukaisesti yhtymäkokous.

Hallituksen kokoonpano

HSL:n perussopimuksen 3 ja 15 §:n mukaan HSL:llä on hallitus, jonka tehtävät on määritelty perussopimuksen 16 §:ssä. Hallituksen nimeää yhtymäkokous. Hallituksen toimikausi on neljä vuotta. Hallituksen paikkajako määräytyy jäsenkuntien perussopimuksen mukaisten ääniosuuksien suhteessa. Hallituksessa on 14 jäsentä ja näiden varajäsenet. Lisäksi hallituksessa voi olla asiantuntijajäseniä. Kuntalain 58 §:n 3 momentin mukaan kuntayhtymän toimielinten kokoonpano on sovitettava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kuntavaaleissa saamaa ääniosuutta kuntayhtymän alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Tätä pykälää sovelletaan kuntayhtymän hallituksen kokoonpanoon.

Vaalikelpoisuus ja tasa-arvolain mukaiset vaatimukset

Hallitukseen valittavalla tulee olla kuntalain 71 §:n mukainen vaalikelpoisuus edustamansa kunnan luottamustoimeen. Kuntalain 76 §:n mukaan vaalikelpoinen kuntayhtymän toimielimiin on henkilö, joka kuntalain 71 §:n mukaan on vaalikelpoinen kuntayhtymän jäsenkunnan luottamustoimeen. Hallitukseen ei voi valita kuntalain 76 §:n 1 momentin mukaan HSL-kuntayhtymän palveluksessa olevaa henkilöä, valtion virkamiestä, joka hoitaa välittömästi kunnallishallintoa koskevia valvontatehtäviä tai kuntalain 76 §:n 2 momentissa tarkoitetun HSL-kuntayhtymään liikesuhteessa olevan yhteisön johtotehtävissä olevaa henkilöä.

Lisäksi hallituksen kokoonpanon on sekä jäsenten että varajäsenten osalta täytettävä tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin säännös eli kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Näin ollen suhteen miehet/naiset tulee olla 6/8, 7/7 tai 8/6. Parhaillaan varsinaisten jäsenten osalta tilanne on miehet/naiset suhteessa 6/8 ja käsittelyssä olevan hallituksen

Yhtymäkokous

§ 19

29.11.2022

jäsenen eron myötä suhde olisi 6/7. Uusi valittava jäsen voi siis olla joko mies tai nainen. Sukupuoliintiön tulee toteutua sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Hallituksen jäseneksi ei voi valita henkilöä, joka on HSL:n toimitusjohtajaan hallintolain (434/2003) 28 §:ssä tarkoitetussa suhteessa (lähisukulainen, eräät perheoikeudelliset ja niihin rinnastettavat suhteet sekä pysyvä palvelus- tai toimeksiantosuhde), koska tällainen suhde muodostaisi pysyvän esteellisyyden.

Ehdotus

Hallitus päättää esittää yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous päättää

a) myöntää Tuulia Pitkäselle eron hallituksen jäsenen tehtävästä kuntalain 70 §:n perusteella; sekä

b) valita Pitkäsen tilalle uuden hallituksen jäsenen hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Yhtymäkokous 29.11.2022 § 17

Ehdotus

Yhtymäkokous päättää

a) myöntää Tuulia Pitkäselle eron hallituksen jäsenen tehtävästä kuntalain 70 §:n perusteella; sekä

b) valita Pitkäsen tilalle uuden hallituksen jäsenen hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Käsittely

Käsittelyn aikana Helsingin yhtymäkokousedustaja Saksanen ehdotti hallituksen jäseneksi Johanna Laisaarta. Yhtymäkokous päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Päätös

Yhtymäkokous päätti

a) myöntää Tuulia Pitkäselle eron hallituksen jäsenen tehtävästä kuntalain 70 §:n perusteella; sekä

b) valita Pitkäsen tilalle uudeksi hallituksen jäseneksi hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi Johanna Laisaaren.

Yhtymäkokous

§ 19

29.11.2022

Hallituksen varajäsenen vaalikelpoisuuden menetys ja uuden hallituksen varajäsenen valinta

215/00.00.01/2021 [Hallituksen ja tarkastuslautakunnan kokoonpano vuosina 2021-2025]

Hallitus 04.10.2022 § 97

Esittelijä
ValmistelijaToimitusjohtaja Mika Nykänen
Yksikön päällikkö Antti-Pekka Röntynen, p. 040 827 1158

Hallituksen varajäsen Juho Jokinen on ilmoittanut 9.9.2022 saapuneella kirjeellä menettäneensä vaalikelpoisuuden HSL:n hallituksen varajäsenen tehtävään (muutto toiselle paikkakunnalle). Jokisen toimikausi varajäsenenä on näin ollen päätynyt jo ennen uuden hallituksen varajäsenen valintaa, sillä hän on menettänyt yleisen vaalikelpoisuutensa tehtävään.

Vaalikelpoisuuden menetys

Kuntalain 78 §:n mukaan, jos luottamushenkilö menettää vaalikelpoisuutensa, hänet valinnut toimielin toteaa luottamustoimen päättyneeksi. Hallituksen varajäsenineen valitsee kuntalain 60 §:n mukaisesti yhtymäkokous.

Hallituksen kokoonpano

HSL:n perussopimuksen 3 ja 15 §:n mukaan HSL:llä on hallitus, jonka tehtävät on määritelty perussopimuksen 16 §:ssä. Hallituksen nimeää yhtymäkokous. Hallituksen toimikausi on neljä vuotta. Hallituksen paikkajako määräytyy jäsenkuntien perussopimuksen mukaisten ääniosuuksien suhteessa. Hallituksessa on 14 jäsentä ja näiden varajäsenet. Lisäksi hallituksessa voi olla asiantuntijajäseniä. Kuntalain 58 §:n 3 momentin mukaan kuntayhtymän toimielinten kokoonpano on sovitettava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kuntavaaleissa saamaa ääniosuutta kuntayhtymän alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Tätä pykälää sovelletaan kuntayhtymän hallituksen kokoonpanoon.

Vaalikelpoisuus ja tasa-arvolain mukaiset vaatimukset

Hallitukseen valittavalla tulee olla kuntalain 71 §:n mukainen vaalikelpoisuus edustamansa kunnan luottamustoimeen. Kuntalain 76 §:n mukaan vaalikelpoinen kuntayhtymän toimielimiin on henkilö, joka kuntalain 71 §:n mukaan on vaalikelpoinen kuntayhtymän jäsenkunnan luottamustoimeen. Hallitukseen ei voi valita kuntalain 76 §:n 1 momentin mukaan HSL-kuntayhtymän palveluksessa olevaa henkilöä, valtion virkamiestä, joka hoitaa välittömästi kunnallishallintoa koskevia valvontatehtäviä tai kuntalain 76 §:n 2 momentissa tarkoitettua HSL-kuntayhtymään liikesuhteessa olevan yhteisön johtotehtävissä olevaa henkilöä.

Lisäksi hallituksen kokoonpanon on sekä jäsenten että varajäsenten osalta täytettävä tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin säännös eli kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Näin ollen suhteen miehet/naiset tulee olla 6/8, 7/7 tai 8/6. Parhaillaan varajäsenten osalta

Yhtymäkokous

§ 19

29.11.2022

tilanne on miehet/naiset suhteessa 8/6 ja käsittelyssä olevan hallituksen varajäsenen eron myötä suhde olisi 7/6 (miehet/naiset). Uusi valittava jäsen voi siis olla joko mies tai nainen. Sukupuolikiintiön tulee toteutua sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Hallituksen jäseneksi ei voi valita henkilöä, joka on HSL:n toimitusjohtajaan hallintolain (434/2003) 28 §:ssä tarkoitetussa suhteessa (lähisukulainen, eräät perheoikeudelliset ja niihin rinnastettavat suhteet sekä pysyvä palvelus- tai toimeksiantosuhde), koska tällainen suhde muodostaisi pysyvän esteellisyyden.

Ehdotus

Hallitus päättää esittää yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous päättää

a) todeta Juho Jokisen menettäneen yleisen vaalikelpoisuutensa hallituksen varajäsenen tehtävään kuntalain 71 §:n ja 76 §:n perusteella 9.9.2022 alkaen kuntayhtymän jäsenkunnasta poismuuton vuoksi; sekä

b) valita Jokisen tilalle uuden hallituksen varajäsenen hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Yhtymäkokous 29.11.2022 § 18

Ehdotus

Yhtymäkokous päättää

a) todeta Juho Jokisen menettäneen yleisen vaalikelpoisuutensa hallituksen varajäsenen tehtävään kuntalain 71 §:n ja 76 §:n perusteella 9.9.2022 alkaen kuntayhtymän jäsenkunnasta poismuuton vuoksi; sekä

b) valita Jokisen tilalle uuden hallituksen varajäsenen hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Käsittely

Käsittelyn aikana Helsingin yhtymäkokousedustaja Saksanen ehdotti uudeksi hallituksen varajäseneksi Tarik Ahsanullahia. Yhtymäkokous päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Päätös

Yhtymäkokous päätti

a) todeta Juho Jokisen menettäneen yleisen vaalikelpoisuutensa hallituksen varajäsenen tehtävään kuntalain 71 §:n ja 76 §:n perusteella 9.9.2022 alkaen kuntayhtymän jäsenkunnasta poismuuton vuoksi; sekä

b) valita Jokisen tilalle uudeksi hallituksen varajäseneksi hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi Tarik Ahsanullahin.

Yhtymäkokous

§ 19

29.11.2022

Sidonnaisuusilmoitukset

547/00.03.01.00/2020 [Sidonnaisuusilmoitusten merkitseminen tiedoksi]

Tarkastuslautakunta 17.11.2022 § 80

Kokouksessa käsitellään yksi uusi sidonnaisuusilmoitus ja käydään läpi sidonnaisuusrekisterin tilanne.

Ehdotus Hyväksytään saatu sidonnaisuusilmoitus julkaistavaksi HSL:n verkkosivuilla.

Päätös Käsiteltiin 2 sidonnaisuusilmoitusta. Hyväksyttiin Pekka Saurin ja Sini Korpisen sidonnaisuusilmoitukset julkaistaviksi HSL:n verkkosivuilla.

Yhtymäkokous 29.11.2022 § 19

Tarkastuslautakunta käsittelee sidonnaisuusilmoitukset marraskuun kokouksessaan ja lähettää ne tiedoksi yhtymäkokoukselle.

Sidonnaisuusilmoitukset on julkaistu tarkastuslautakunnan päätösten mukaisesti [HSL:n verkkosivuilla](#) (linkki). Kuntalain 84 §:n mukaan kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta. HSL:ssä rekisterin päivityksestä vastaa hallintopalvelut.

Ehdotus Yhtymäkokous päättää merkitä sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi.

Päätös Yhtymäkokous päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 12, § 13, § 14, § 19

Muutoksenhakukielto

Päätöksiin, jotka koskevat vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 15, § 16, § 17, § 18

Kunnallisvalitusosoitus

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kunnallisvalituksen saa tehdä myös HSL:n jäsenkunta sekä kuntalain (410/2015) 3 §:n mukaisesti jossakin näistä kunnista jäsenenä oleva henkilö, yhteisö, laitos tai säätiö.

Kuntalain mukaisen kunnallisvalituksen Helsingin hallinto-oikeudelle saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muutoin lainvastainen.

Valitusaika on 30 päivää. Valitusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon

- saantitodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on lähetetty asianosaiselle tiedoksi saantitodistuksin,
- tiedoksiantotodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi henkilökohtaisesti tai,
- kolmen (3) päivän kuluttua viestin lähettämisestä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 19 §:ssä säädetyllä tavalla,
- seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi kirjeellä ilman saantitodistusta.

Niiden, jotka eivät ole asianosaisia, katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on julkaistu HSL:n internetsivuilla.

Valitus on tehtävä kirjallisesti (myös sähköinen muoto täyttää kirjallisen muodon vaatimuksen). Valituskirjelmässä, joka on osoitettava Helsingin hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
3. valittajan nimi ja kotikunta
4. jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta
5. postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan lähettää.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on omakätisesti allekirjoitettava valituskirjelmä. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valituskirjelmään on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
2. selvitys valituksen kohteena olevan päätöksen tiedoksisaantitavasta ja -päivästä
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
4. asiamiehen on liitettävä valtakirja lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 32 §:n mukaisesti.

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Helsingin hallinto-oikeudelle:

Helsingin hallinto-oikeus, kirjaamo

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Sähköposti: helsinki.hao(at)oikeus.fi

Faksinumero: 029 56 42079

Virastoaika: ma–pe 8.00–16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusasiakirjojen on oltava perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 270 euroa.